ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ SIEGBERT ALBER

της 26ης Οκτωβρίου 2000 [1]

I — Εισαγωγή

1. Από την αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως, την οποία υποβάλλει το «Lapin lääninoikeus», φινλαδικό διοικητικό δικαστήριο, ανακύπτουν ζητήματα σχετικά με την ερμηνεία των άρθρων 28α και 33, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 [2], περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, ειδικότερα δε όσον αφορά το αν είναι υπόχρεος σε καταβολή εισφορών Σουηδός υπήκοος κάτοικος Φινλανδίας ο οποίος λαμβάνει στην πράξη μόνον σύνταξη από σουηδικό φορέα. Η Φινλανδική Δημοκρατία δικαιολογεί την υποχρέωση καταβολής συνταξιοδοτικών εισφορών και εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας προβάλλοντας την κατοικία του ενδιαφερομένου στη φινλανδική επικράτεια.

1 — Γλώσσα του πρωτοτύπου: η γερμανική.

2 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 1971, όπως ισχύει στο πλαίσιο της παρούσας υποθέσεως — ενημερωμένη έκδοση (ΕΕ 1992, C 325, σ. 1).

II — Τα πραγματικά περιστατικά

2. Ο Sulo David Rundgren, προσφεύγων της κύριας δίκης (στο εξής: προσφεύγων), Σουηδός υπήκοος από το 1975, μετανάστευσε από τη Σουηδία στη Φινλανδία στις 29 Σεπτεμβρίου 1989. Από το 1991 έως το 1996, ελάμβανε από σουηδικό φορέα λόγω της εργασίας του στη δημόσια διοίκηση εθνική σύνταξη και σύνταξη γήρατος, καθώς και ισόβια πρόσοδο λόγω εργατικού ατυχήματος. Από το 1994 έως το 1996, δεν είχε άλλα εισοδήματα πέρα από τις καταβαλλόμενες από σουηδικό φορέα συντάξεις.

3. Στη Φινλανδία ζητήθηκε από τον προσφεύγοντα, στο πλαίσιο της φορολογήσεως, η καταβολή ποσού 2 299,20 φινλανδικών μάρκων (FIM) για εισφορές εθνικής συντάξεως και 4 611,21 FIM για εισφορές ασφαλίσεως ασθενείας για το έτος 1994, 1 279,01 FIM για εθνική σύνταξη και 4 091,15 FIM για την ασφάλιση ασθενείας για το έτος

1995, και 4 465,40 FIM για εισφορές ασφαλίσεως ασθενείας για το έτος 1996.

4. Ο προσφεύγων ζήτησε από το αρμόδιο όργανο (από τη Verotuksen Oikaisulautakunta) να απαλλαγεί από την υποχρέωση καταβολής εισφορών εθνικής συντάξεως και ασφαλίσεως ασθενείας για τα έτη 1991 έως 1996. Το αίτημά του απορρίφθηκε, με την αιτιολογία ότι ο κάτοικος Φινλανδίας συνταξιούχος, ναι μεν, δυνάμει του κανονισμού 1408/71 του Συμβουλίου, περί κοινωνικής ασφαλίσεως, δεν υποχρεούται στην καταβολή εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας όταν δεν έχει δικαίωμα για σύνταξη εντός του κράτους αυτού, τούτο όμως πρέπει να αποδεικνύεται με βεβαίωση του ασφαλιστικού οργανισμού. Ο προσφεύγων προσκόμισε βεβαίωση κατά την οποία ούτε ζήτησε ούτε έλαβε στη Φινλανδία εθνική σύνταξη. Δεν απέδειξε, ωστόσο, ότι δεν είχε κανένα δικαίωμα να λάβει σύνταξη στη Φινλανδία. Για τον λόγο αυτό δεν εφαρμόστηκε ο ως άνω κανονισμός.

5. Ο προσφεύγων προσέφυγε ενώπιον των δικαστηρίων κατά της εν λόγω αποφάσεως. Η προσφυγή του στηρίζεται στα ακόλουθα επιχειρήματα:

— Δεδομένου ότι δεν έχει κανένα φορολογητέο εισόδημα στη Φινλανδία και, κατά συνέπεια, δεν υποχρεούται εκεί στην καταβολή φόρου εισοδήματος, δεν είναι δυνατό να του ζητούνται ποσά παρόμοια με εισφορές.

— Επίσης, λόγω της συντάξεως και της ισόβιας προσόδου που λαμβάνει από σουηδικό φορέα δεν έχει δικαίωμα λήψεως συντάξεως στη Φινλανδία.

— Καταρχήν, οι σουηδικοί φορείς βαρύνονται με όλες τις παροχές τις οποίες αυτός δικαιούται. Οι φινλανδικοί φορείς μπορούν, εφόσον το επιθυμούν, να ζητήσουν από τους σουηδικούς την απόδοση δαπανών για τις παροχές τις οποίες εκάλυψαν.

— Όταν ο ενδιαφερόμενος κατοικούσε στη Σουηδία κατέβαλλε όλες τις προβλεπόμενες εισφορές για τη χρηματοδότηση της ασφαλίσεως γήρατος και ασθενείας που προορίζονται για τη χρηματοδότηση παροχών κοινωνικής ασφαλίσεως μετά τη συνταξιοδότησή του. Επιπλέον, ο προσφεύγων διατείνεται ότι καταβάλλει ήδη υπέρ σουηδικών φορέων εισφορές εθνικής συντάξεως και ασφαλίσεως ασθενείας στο πλαίσιο του σουηδικού τοπικού φόρου. Η υποχρέωσή του προς καταβολή εισφορών ισοδυναμεί με διπλή φορολόγησή του. Οι κάτοικοι Σουηδίας που λαμβάνουν σύνταξη και ισόβια πρόσοδο από την Φινλανδία δεν υποχρεούνται στην καταβολή αντίστοιχων εισφορών. Επομένως, υφίσταται δυσμενείς διακρίσεις κατά μη επιτρεπόμενο τρόπο.

III — Οι εφαρμοστέες διατάξεις

1) *Οι κοινοτικές διατάξεις*

Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας (στο εξής: κανονισμός)

6. Το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο στ', έχει ως ακολούθως:

«2. Με την επιφύλαξη των άρθρων 14 έως 17:

[...]

στ) το άτομο στο οποίο η νομοθεσία κράτους μέλους παύει να έχει εφαρμογή χωρίς η νομοθεσία άλλου κράτους μέλους να καταστεί εφαρμοστέα, και αυτό σύμφωνα με έναν από τους κανόνες που αναφέρονται στα προηγούμενα στοιχεία ή με μια από τις εξαιρέσεις ή ειδικούς κανόνες που αναφέρονται στα άρθρα 14 έως 17, υπόκειται στη νομοθεσία κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί, σύμφωνα με τις διατάξεις αυτής και μόνο της νομοθεσίας.»

7. Το άρθρο 28α ορίζει ότι:

«Εφόσον ο δικαιούχος συντάξεως οφειλομένης δυνάμει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους ή συντάξεων οφειλομένων δυνάμει της νομοθεσίας δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών κατοικεί στο έδαφος ενός κράτους μέλους, κατά τη νομοθεσία του οποίου το δικαίωμα των εις είδος παροχών δεν εξαρτάται από προϋποθέσεις ασφαλίσεως ή απασχολήσεως, και δυνάμει της νομοθεσίας του οποίου *δεν οφείλεται σύνταξη*[3], το βάρος των εις είδος παροχών που χορηγούνται στον δικαιούχο, καθώς και στα μέλη της οικογένειάς του, φέρει ο φορέας ενός από τα κράτη μέλη που είναι αρμόδια για τις συντάξεις, ο οποίος καθορίζεται σύμφωνα, με τους κανόνες του άρθρου 28, παράγραφος 2, εφόσον ο εν λόγω δικαιούχος και τα μέλη της οικογένειάς του θα είχαν δικαίωμα επί των παροχών αυτών δυνάμει της νομοθεσίας που εφαρμόζεται από τον εν λόγω φορέα, αν κατοικούσαν στο έδαφος του κράτους μέλους όπου ευρίσκεται ο φορέας αυτός.»

8. Το άρθρο 33 ορίζει τα εξής:

«1. Ο φορέας κράτους μέλους που οφείλει την καταβολή συντάξεως, αν η ισχύουσα γι'

3 — Θα επανέλθω πολλές φορές στην έκφραση αυτή, την οποία και υπογραμμίζω.

αυτόν νομοθεσία προβλέπει κρατήσεις εισφορών εις βάρος του δικαιούχου συντάξεως για την κάλυψη των παροχών ασθένειας και μητρότητας, εξουσιοδοτείται να προβαίνει στις κρατήσεις αυτές υπολογιζόμενες σύμφωνα με την εν λόγω νομοθεσία επί του ποσού της οφειλομένης παρ' αυτού συντάξεως, κατά το μέτρο που οι καταβαλλόμενες δυνάμει των άρθρων 27, 28, 28α, 29, 31 και 32 παροχές βαρύνουν φορέα του προαναφερθέντος κράτους μέλους.

2. Εφόσον, στις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 28α, ο δικαιούχος συντάξεως υπόκειται λόγω της κατοικίας του στην καταβολή εισφορών ή ισοδυνάμων παρακρατήσεων για την κάλυψη των παροχών ασθένειας και μητρότητας δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί, οι εισφορές αυτές δεν είναι απαιτητές.»

9. Χάριν σαφηνείας θα παραθέσω και άλλες σχετικές διατάξεις του κανονισμού στα σημεία για τα οποία αυτές έχουν σημασία.

2) *Οι εθνικές διατάξεις*

10. Κατά το άρθρο 1 του φινλανδικού νόμου περί εθνικής συντάξεως (kansaneläkelaki), οι έχοντες συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας τους κάτοικοι Φινλανδίας είναι ασφαλισμένοι, βάσει του νόμου αυτού, έναντι των κινδύνων γήρατος, αναπηρίας και ανεργίας. Δυνάμει του άρθρου 4 του νόμου αυτού, το ποσό των ασφαλιστικών εισφορών καθορίζεται με βάση το σύνολο των εισοδημάτων που λαμβάνονται υπόψη για τη φορολόγηση του ενδιαφερόμενου στο πλαίσιο του προηγούμενου οικονομικού έτους.

11. Δυνάμει του άρθρου 1 του φινλανδικού νόμου περί ασφαλίσεως ασθενείας (sairausvakuutuslaki), κάθε κάτοικος Φινλανδίας είναι ασφαλισμένος έναντι του κινδύνου ασθενείας σύμφωνα με τον νόμο αυτό. Κατά το άρθρο 33, παράγραφος 2, του εν λόγω νόμου, οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται με βάση το σύνολο των εισοδημάτων που λαμβάνονται υπόψη για τη φορολόγηση του ενδιαφερόμενου στο πλαίσιο του προηγούμενου φορολογικού έτους.

12. Η εκτίμηση του αν κάποιος πρέπει να θεωρείται ως κάτοικος Φινλανδίας, για την εφαρμογή των διατάξεων του δικαίου της κοινωνικής ασφαλίσεως, εφόσον δεν υφίσταται αντίθετη διάταξη διεθνούς συμβάσεως δεσμεύουσας τη Φινλανδία, πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 1, παράγραφος 2, του νόμου 1573/93, της 30ής Δεκεμβρίου 1993, περί εφαρμογής των διατάξεων κοινωνικής ασφαλίσεως βάσει του τόπου κατοικίας.

13. Βάσει του άρθρου 6, παράγραφος 1, της συναφθείσας μεταξύ των σκανδιναβικών κρατών συμβάσεως περί κοινωνικής ασφαλίσεως (στο εξής: Σύμβαση), οι νομικές ρυθμίσεις του κράτους κατοικίας έχουν εφαρμογή σε κάθε κάτοικο σκανδιναβικής χώρας εφόσον η Σύμβαση αυτή δεν ορίζει άλλως.

IV — Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως

14. Το αιτούν δικαστήριο εξέθεσε, με την αίτησή του, τις παρατηρήσεις των διαδίκων της κύριας δίκης, του αρμοδίου υπαλλήλου επί φορολογικών υποθέσεων της κοινότητας του Tornio, του ιδρύματος κοινωνικών ασφαλίσεων (kansaneläkelaitos), του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικών Υπηρεσιών, καθώς και του σουηδικού φορέα που είναι αρμόδιος για τις παροχές ασθενείας και τις εθνικές συντάξεις. Το αιτούν δικαστήριο έχει την άποψη ότι στην υπό κρίση υπόθεση το ανακύπτον ζήτημα είναι το αν το κοινοτικό δίκαιο εμποδίζει την εφαρμογή των φινλανδικών διατάξεων, δυνάμει των οποίων ο προσφεύγων υποχρεούται στην καταβολή εισφορών υποχρεωτικής ασφαλίσεως για εθνική σύνταξη και ασφάλιση ασθενείας με βάση τα καταβαλλόμενα από σουηδικό φορέα εισοδήματά του. Για τον λόγο αυτό υπέβαλε στο Δικαστήριο τα κάτωθι ερωτήματα προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

V — Τα προδικαστικά ερωτήματα

1) Έχουν εφαρμογή στην υπό κρίση υπόθεση η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71, περί κοινωνικής ασφαλίσεως, ή ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68, περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της Κοινότητας, αν και ο Sulo David Rundgren (προσφεύγων) έχει μεταναστεύσει από τη Σουηδία στη Φινλανδία ήδη από τις 29 Σεπτεμβρίου 1989, ήτοι προ της ενάρξεως της ισχύος στη Φινλανδία της Συμφωνίας περί του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου;

2) Εφόσον η απάντηση στο πρώτο ερώτημα είναι καταφατική, πρέπει να ερμηνευθεί η χρησιμοποιούμενη στο άρθρο 28α του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 περί κοινωνικής ασφαλίσεως έκφραση «δεν οφείλεται σύνταξη» υπό την έννοια ότι πληρούται η σχετική για την εφαρμογή της διατάξεως αυτής προϋπόθεση:

α) όταν ο S. Rundgren δεν δικαιούται βασική σύνταξη ή

β) όταν ο S. Rundgren δεν δικαιούται να λάβει σύνταξη εξαρτώμενη από την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας ή

γ) πληρούται η ως άνω προϋπόθεση μόνον εφόσον συντρέχουν σωρευτικά και οι δύο ως άνω περιστάσεις που παρατίθενται στα στοιχεία α' και β';

Πρέπει να ερμηνευθεί η προαναφερθείσα έκφραση, επιπλέον, υπό την έννοια ότι ως οφειλή συντάξεως νοείται, στην υπό κρίση υπόθεση, το καταρχήν δικαίωμα του S. Rudgren να λάβει σύνταξη εντός της Φινλανδίας, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η ατομική του κατάσταση, όπως είναι η επίπτωση που έχει το γεγονός ότι αυτός εισπράττει σύνταξη και πρόσοδο από σουηδικό φορέα επί της δυνατότητάς του να λάβει σύνταξη στη Φινλανδία, ή σημαίνει η έκφραση αυτή ότι πρέπει να εξετάζονται οι συγκεκριμένες περιστάσεις, οπότε θα πρέπει να ληφθεί υπόψη το αποτέλεσμα που έχει η καταβολή από σουηδικό φορέα συντάξεως όσον αφορά τη δυνα-

τότητά του να λάβει σύνταξη στη Φινλανδία;

3) Εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων περί εισφορών ή ισοδυνάμων παρακρατήσεων που προβλέπονται στο άρθρο 33, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί κοινωνικής ασφαλίσεως, οι εισφορές που οφείλονται προκειμένου να παρέχεται στους ενδιαφερομένους ασφάλιση ασθενείας και μητρότητας (στη Φινλανδία πρόκειται για τις εισφορές ασφαλίσεως ασθενείας), καθώς και οι εισφορές που οφείλονται προκειμένου να παρέχεται στους ενδιαφερομένους ασφάλιση γήρατος, ανικανότητας προς εργασία και ανεργίας (στη Φινλανδία πρόκειται για τις εισφορές βασικής συντάξεως); Αν η απάντηση στο ερώτημα αυτό είναι αρνητική, είναι δυνατή η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής των ως άνω εισφορών δυνάμει του εν λόγω κανονισμού ή κάποιας άλλης διατάξεως, ενόψει ιδίως του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού, όπως αυτό προκύπτει από το άρθρο 4, παράγραφος 1, στοιχεία β', γ' και ζ';

4) Όσον αφορά την ερμηνεία των άρθρων 28α και 33, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, περί κοινωνικής ασφαλίσεως, τι επίπτωση έχει το γεγονός ότι η Φινλανδία και η Σουηδία, μαζί με τα άλλα σκανδιναβικά κράτη, έχουν παραιτηθεί αμοιβαίως, μεταξύ άλλων, από το δικαίωμα να ζητούν την επιστροφή όλων των εξόδων που προκύπτουν από κοινωνικές παροχές, σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 3, του προαναφερθέντος κανονισμού και με το άρθρο 23 της ισχύουσας μεταξύ των σκανδιναβικών κρατών Συμβάσεως υπ' αριθ. 106/93 περί κοινωνικής ασφαλίσεως;

5) Αν βάσει των άρθρων 28α και 33, παράγραφος 2, του αναφερθέντος στην προηγούμενη παράγραφο κανονισμού είναι δυνατή η επιβολή στον S. Rundgren της υποχρεώσεως καταβολής εισφορών βασικής συντάξεως και εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας στη Φινλανδία, μπορεί ωστόσο ο S. Rundgren να ζητήσει να απαλλαγεί αναδρομικά από την εφαρμογή της φινλανδικής νομοθεσίας σύμφωνα με το άρθρο 17α του κανονισμού ή έπρεπε το αίτημά του να υποβληθεί πριν από τον κατά τη φινλανδική νομοθεσία προσδιορισμό των οφειλομένων ποσών; Στην τελευταία αυτή περίπτωση, τι σημασία έχει το γεγονός ότι ο S. Rundgren πιθανώς δεν εγνώριζε την ύπαρξη της δυνατότητας την οποία προβλέπει το άρθρο 17α του κανονισμού;

6) Πρέπει να ερμηνευθούν το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 39 ΕΚ) και, ιδίως, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της Κοινότητας, υπό την έννοια ότι, στην υπό κρίση υπόθεση, το φινλανδικό κράτος δεν δικαιούται να υποχρεώνει τον S. Rundgren σε καταβολή εισφορών βασικής συντάξεως και ασφαλίσεως ασθενείας δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας του;

7) Έχουν το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 ή το άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρο 12 ΕΚ) την έννοια ότι ο S. Rundgren υφίσταται δυσμενείς διακρίσεις στην υπό κρίση υπόθεση;

8) Μπορεί ο S. Rundgren να επικαλείται απευθείας τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της

Κοινότητας ή άλλη κοινοτική ρύθμιση για τον λόγο ότι υποχρεώνεται ενδεχομένως σε καταβολή εισφορών φορολογικού χαρακτήρα στηριζομένων στην ίδια αιτία τόσο σε φινλανδικό όσο και σε σουηδικό ασφαλιστικό φορέα, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής διαφορετικών μεθόδων χρηματοδοτήσεως της κοινωνικής ασφαλίσεως;

VI — Οι παρατηρήσεις των διαδίκων

15. Η Φινλανδική Κυβέρνηση και η Επιτροπή μετέσχαν στη διαδικασία. Αιτήσει του Δικαστηρίου, η Σουηδική Κυβέρνηση κατέθεσε γραπτές παρατηρήσεις επί των υποβληθέντων ερωτημάτων.

1) *Η Φινλανδική Κυβέρνηση*

16. Όσον αφορά την εθνική νομοθεσία, η Φινλανδική Κυβέρνηση εκθέτει καταρχάς γενικά ότι το σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως στηρίζεται στην κατοικία του ενδιαφερομένου στη Φινλανδία. Δυνάμει του νόμου, κάθε κάτοικος Φινλανδίας είναι αυτομάτως ασφαλισμένος. Ο ασφαλισμένος συμμετέχει στη χρηματοδότηση του συστήματος με την καταβολή εισφορών. Οι εν λόγω εισφορές εισπράττονται με τη μορφή φόρου υπέρ τρίτων. Το δικαίωμα του ασφαλισμένου να λάβει παροχές δεν συνδέεται με τις καταβαλλόμενες εισφορές. Κάθε κάτοικος Φινλανδίας που έχει συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος της ηλικίας του είναι, επιπλέον, ασφαλισμένος έναντι των κινδύνων γήρατος, αναπηρίας και ανεργίας. Το δικαίωμα λήψεως εθνικής συντάξεως στηρίζεται στο κριτήριο της κατοικίας κατά τη διάρκεια τριετούς τουλάχιστον περιόδου από την ηλικία των δεκαέξι ετών. Ο υπολογισμός της εθνικής συντάξεως στηρίζεται στη διάρκεια της κατοικίας στη Φινλανδία. Σκοπός της είναι η εξασφάλιση ενός ελάχιστου εισοδήματος σε κάθε άτομο που λαμβάνει μόνο μικρή σύνταξη ή και καμία σύνταξη βάσει της προηγούμενης επαγγελματικής δραστηριότητάς του. Επομένως, το ύψος κάθε άλλης συντάξεως αφαιρείται από αυτό της εθνικής συντάξεως. Εφόσον οι εν λόγω συντάξεις υπερβαίνουν ένα ορισμένο όριο δεν καταβάλλεται πλέον η εθνική σύνταξη.

17. Η συναφθείσα μεταξύ των σκανδιναβικών χωρών σύμβαση κοινωνικής ασφαλίσεως αποτελεί σύμβαση υπό την έννοια του άρθρου 8 του κανονισμού 1408/71 [4]. Η εν λόγω Σύμβαση έχει εφαρμογή στα άτομα που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71, για παράδειγμα στους υπηκόους τρίτων κρατών ή στα άτομα που δεν έχουν επαγγελματική δραστηριότητα. Κατά την ως άνω Σύμβαση ο δικαιούχος συντάξεως που έχει σταματήσει κάθε επαγγελματική δραστηριότητα υπάγεται στη νομοθεσία του κράτους στο οποίο κατοικεί. Στο πλαίσιο της Συμβάσεως αυτής, επιπλέον, οι σκανδιναβικές χώρες έχουν παραιτηθεί αμοιβαίως από την απόδοση των δαπανών για τις χορηγούμενες παροχές, δυνάμει του άρθρου 36, του κανονισμού 1408/71.

4 — Η διάταξη αυτή ορίζει τα ακόλουθα:
«1. Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη δύνανται, εφόσον παρίσταται ανάγκη, να συνάψουν μεταξύ τους συμβάσεις με βάση τις αρχές και το πνεύμα του παρόντος κανονισμού.
2. Κάθε κράτος μέλος κοινοποιεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 97, παράγραφος 1, κάθε σύμβαση που συνήψε με άλλο κράτος μέλος δυνάμει των διατάξεων της παραγράφου 1.»

18. Όσον αφορά τη σουηδική έννομη τάξη, ως αφετηρία πρέπει να ληφθεί το γεγονός ότι το δικαίωμα λήψεως παροχών ασθενείας εξαρτάται από την κατοικία εντός του κράτους μέλους. Στη σουηδική έννομη τάξη το δικαίωμα αυτό δεν συνδέεται ούτε με την καταβολή εισφορών ούτε με την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας ή τη λήψη συντάξεως ή προσόδου. Το δικαίωμα λήψεως παροχών παύει να υφίσταται όταν ο ενδιαφερόμενος εγκαταλείπει τη Σουηδία. Για τη λήψη συντάξεως δεν απαιτείται η καταβολή εισφορών.

19. Αρμόδιο κράτος για την καταβολή συντάξεως σε περιπτώσεις όπως αυτή του προσφεύγοντος είναι η Φινλανδία είτε κατ' εφαρμογήν του κανονισμού 1408/71 και, ειδικότερα, του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο στ', του κανονισμού αυτού είτε κατ' εφαρμογήν της Συμβάσεως των σκανδιναβικών χωρών περί κοινωνικής ασφαλίσεως.

20. Όσον αφορά την απάντηση που πρέπει να δοθεί στα υποβαλλόμενα ερωτήματα, η Φινλανδική Δημοκρατία προβάλλει τα ακόλουθα:

Επί του πρώτου ερωτήματος

21. Ο κανονισμός 1408/71 άρχισε να ισχύει στη Φινλανδία και τη Σουηδία με την προσχώρησή τους στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο στις αρχές του 1994. Το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού διέπεται από το άρθρο 2 αυτού [5]. Κατά τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου, η θέση των δικαιούχων συντάξεως εξομοιώνεται με αυτή των εργαζομένων. Εξ αυτού, δεν αποκλείεται η δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού στην υπό κρίση υπόθεση. Αντιθέτως, ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας [6], έχει ως αντικείμενο τη ρύθμιση των καταστάσεων που αφορούν διακινούμενους εργαζόμενους. Η υπό κρίση υπόθεση δεν αφορά μια τέτοια κατάσταση. Επομένως, ο κανονισμός 1612/68 δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

22. Με το δεύτερο ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν η έκφραση «δεν οφείλεται σύνταξη» στο άρθρο 28α αφορά κάθε είδος συντάξεως, δηλαδή και τις συντάξεις που καταβάλλονται με βάση μια επαγγελματική δραστηριότητα και την κατά το φινλανδικό δίκαιο εθνική σύνταξη, και αν αφορά αφηρημένα το έννομο δικαίωμα λήψεως συντάξεως ή ένα συγκεκριμένο συνταξιοδοτικό δικαίωμα. Η Φινλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι δεν είναι δυνατό να δοθεί απάντηση στο ερώτημα αυτό παρά μόνο στο γενικό πλαίσιο του τμήματος 5 του κανονισμού 1408/71. Ο σκοπός της εφαρμογής των άρθρων 28α και 33 είναι η αποφυγή περιπτώσεων στις οποίες ο δικαιούχος συντάξεως θα υποχρεούται στην καταβολή εισφορών παρά το γεγονός ότι έχει ήδη δικαίωμα λήψεως παροχών ασθενείας εντός άλλου κράτους μέλους. Κατά την άποψη της

5 — Το άρθρο 2, παράγραφος 1, ορίζει τα ακόλουθα:
«Ο παρών κανονισμός ισχύει για μισθωτούς ή μη μισθωτούς που υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων από τα κράτη μέλη και είναι υπήκοοι ενός από τα κράτη μέλη [...]».

6 — ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 33.

Φινλανδικής Κυβερνήσεως κάτι τέτοιο δεν συμβαίνει στην υπό κρίση υπόθεση. Ενόψει του σκοπού των διατάξεων αυτών πρέπει να ληφθεί υπόψη ως οφειλόμενη σύνταξη, κατά την έννοια της διατάξεως αυτής, ένα «καταρχήν» δικαίωμα λήψεως συντάξεως. Επομένως, δεν έχει σημασία αν πράγματι χορηγείται σύνταξη. Κατά συνέπεια, η κατάσταση του προσφεύγοντος της κύριας δίκης είναι μια από αυτές τις οποίες ρυθμίζει το άρθρο 27 [7] του κανονισμού 1408/71. Υπό τις συνθήκες αυτές, τα άρθρα 28α και 33, παράγραφος 2, δεν μπορούν να εμποδίσουν την επιβολή των προβλεπόμενων από τη φινλανδική νομοθεσία εισφορών.

Επί του τρίτου ερωτήματος

23. Το άρθρο 33, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71 αναφέρεται μόνο στις παροχές ασθενείας και μητρότητας και στις σχετικές με αυτές εισφορές. Επομένως, ο κανονισμός δεν περιλαμβάνει διατάξεις αφορώσες τις εισφορές εθνικής συντάξεως που να περιορίζουν την είσπραξή τους. Οι ως άνω φόροι υπέρ τρίτων δεν έχουν καμία σχέση με το δικαίωμα λήψεως συντάξεως. Συνεπώς, οι εισφορές εθνικής συντάξεως δεν μπορούν να θεωρηθούν ως εισφορές υπό την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71.

7 — Το άρθρο 27 έχει ως εξής:
«Ο δικαιούχος συντάξεων οφειλομένων κατά τη νομοθεσία δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών, μεταξύ των οποίων είναι και εκείνη του κράτους μέλους στο έδαφος του οποίου κατοικεί, και ο οποίος [...] δικαιούται παροχών δυνάμει της νομοθεσίας του τελευταίου αυτού κράτους μέλους, καθώς και τα μέλη της οικογένειάς του, λαμβάνουν τις παροχές αυτές από το φορέα του τόπου κατοικίας και εις βάρος αυτού, σαν να εδικαιούτο συντάξεως ο ενδιαφερόμενος δυνάμει μόνον της νομοθεσίας του τελευταίου αυτού κράτους μέλους.»

Επί του τετάρτου ερωτήματος

24. Η Φινλανδική Κυβέρνηση εκθέτει ότι η μεταξύ των σκανδιναβικών κρατών σύμβαση περί κοινωνικής ασφαλίσεως συνήφθη ταυτόχρονα με την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 1408/71. Οι διατάξεις της ως άνω Συμβάσεως είναι απαραίτητες, διότι ο κανονισμός δεν λαμβάνει επαρκώς υπόψη τις καταστάσεις στις οποίες το δικαίωμα λήψεως παροχών ασθενείας δεν συνδέεται με τη χορήγηση συντάξεως ή προσόδου. Εξ αυτού προκύπτει ότι οι διατάξεις της συμφωνίας αυτής δεν αντιβαίνουν προς τα άρθρα 28α και 33, παράγραφος 2, του κανονισμού.

Επί του πέμπτου ερωτήματος

25. Με την απάντησή της στο πέμπτο ερώτημα η Φινλανδική Κυβέρνηση εκθέτει ότι το άρθρο 17α [8] προβλέπει εξαίρεση από τον κανόνα του άρθρου 13, παράγραφος 2, στοιχείο στ'. Σε ορισμένες περιπτώσεις, ο δικαιούχος συντάξεως μπορεί να επιλέξει μεταξύ της έννομης τάξεως του κράτους στο οποίο κατοικεί και εκείνης του κράτους στο οποίο εργάζεται. Επικαλούμενη τον σκοπό και το ιστορικό της θεσπίσεως της διατάξεως αυτής, η Φινλανδική Κυβέρνηση διαπιστώνει ότι το άρθρο 17α έχει εφαρμογή μόνο στις περιπτώσεις στις οποίες το κράτος μέλος που βαρύνεται με την καταβολή της συντάξεως είναι επίσης υπεύθυνο για παροχές ασθενείας και μητρότητας. Τούτο δεν συμβαίνει εν προκειμένω. Οι παροχές ασθενείας

8 — Βλ. το σημείο 72 κατωτέρω.

οφείλονται μόνο δυνάμει της φινλανδικής έννομης τάξεως.

Επί του έκτου, του εβδόμου και του ογδόου ερωτήματος

26. Η Φινλανδική Κυβέρνηση λαμβάνει ως βάση ότι το αιτούν δικαστήριο ερωτά με τα ως άνω τρία ερωτήματα αν η είσπραξη εισφορών αντιβαίνει σε κάποιο κανόνα του κοινοτικού δικαίου. Η Φινλανδική Κυβέρνηση θεωρεί ότι δεν υφίσταται καμία τέτοια περίπτωση. Το γεγονός ότι διαφορετικά κράτη έχουν διαφορετικές έννομες τάξεις δεν σημαίνει, αυτό καθαυτό, ότι υφίστανται δυσμενείς διακρίσεις. Έτσι, υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι δυνατή ούτε η σύγκριση της καταστάσεως του προσφεύγοντος με εκείνη ενός κατοίκου Σουηδίας. Ο προσφεύγων τυγχάνει της ίδιας μεταχειρίσεως όπως και κάθε άλλος κάτοικος Φινλανδίας, ανεξάρτητα από την ιθαγένεια και την προέλευση των εισοδημάτων του. Επομένως, η είσπραξη εισφορών δεν αντιβαίνει προς την απαγόρευση των διακρίσεων που θεσπίζει το κοινοτικό δίκαιο.

2) *Η Επιτροπή*

27. Όσον αφορά το πρώτο ερώτημα, η Επιτροπή υποστηρίζει την άποψη ότι ο προσφεύγων ευρίσκεται σε κατάσταση που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του κανονισμού 1408/71. Αντιθέτως, βάσει των συγκεκριμένων περιστατικών της υπό κρίση υποθέσεως, ο κανονισμός 1612/68 δεν έχει εφαρμογή.

Επί του δευτέρου, του τρίτου και του έκτου ερωτήματος

28. Το δεύτερο, το τρίτο και το έκτο ερώτημα, στα οποία η Επιτροπή δίδει μια συνολική απάντηση, συνδέονται κατά την άποψή της στενά μεταξύ τους. Σε τελική ανάλυση, πρόκειται για τη διευκρίνιση του αν ο κανονισμός 1408/71 εμποδίζει την είσπραξη εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας και εθνικής συντάξεως. Σχετικά, πρέπει να ληφθεί ως βάση το ότι οι διατάξεις του τίτλου ΙΙ του κανονισμού 1408/71 αποτελούν ένα κλειστό σύστημα κανόνων περί άρσεως των συγκρούσεων μεταξύ νομοθεσιών, με σκοπό τον προδιορισμό της εφαρμοστέας εννόμου τάξεως. Κατά συνέπεια, ο προσφεύγων εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της φινλανδικής νομοθεσίας σύμφωνα με το άρθρο 13, παράγραφος 2, στοιχείο στ'. Πρέπει να γίνει μια θεμελιώδης διάκριση μεταξύ του ζητήματος αυτού και του αν ο προσφεύγων πρέπει επίσης να καταβάλλει εντός της Φινλανδίας εισφορές για τη σουηδική του σύνταξη. Δυνάμει των άρθρων 28α και 28, παράγραφος 2 [9] του κανονισμού, αρμόδιο κράτος για τη χορήγηση της συντάξεως είναι η Σουηδία.

29. Οι φινλανδικές αρχές ισχυρίζονται ότι το θεμελιώδες δικαίωμα λήψεως εθνικής συ-

9 — Το άρθρο 28, παράγραφος 2, ορίζει ότι:
«Στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο φορέας που φέρει το βάρος των παροχών εις είδος, καθορίζεται βάσει των εξής κανόνων:
α) αν ο δικαιούχος συντάξεως δικαιούται των παροχών αυτών δυνάμει της νομοθεσίας ενός μόνον κράτους μέλους, βαρύνεται ο αρμόδιος φορέας του κράτους αυτού·
β) αν ο δικαιούχος συντάξεως δικαιούται των παροχών αυτών δυνάμει της νομοθεσίας δύο ή περισσοτέρων κρατών μελών, βαρύνεται ο αρμόδιος φορέας του κράτους μέλους στη νομοθεσία του οποίου είχε υπαχθεί ο δικαιούχος επί περισσότερο χρόνο· αν η εφαρμογή του κανόνα αυτού έχει ως αποτέλεσμα την επιβάρυνση περισσοτέρων φορέων με τις παροχές αυτές, τότε από τους φορείς αυτούς βαρύνεται εκείνος, για τον οποίον ισχύει η νομοθεσία, στην οποία είχε υπαχθεί τελευταία ο δικαιούχος.»

ντάξεως που στηρίζεται στην κατοικία στη Φινλανδία πρέπει να θεωρηθεί ως δικαίωμα λήψεως συντάξεως υπό την έννοια του άρθρου 28α, οπότε δεν έχει πλέον σημασία αν χορηγείται πράγματι μια τέτοια σύνταξη. Η Επιτροπή στηρίζει την άποψη αυτή στο φινλανδικό κείμενο του άρθρου 28α του κανονισμού το οποίο, κατά λέξη μεταφραζόμενο, μπορεί να σημαίνει ότι «δεν υφίσταται δικαίωμα για σύνταξη» [10]. Ωστόσο, η σύγκριση με τα αντίστοιχα χωρία στις άλλες γλωσσικές αποδόσεις του κανονισμού 1408/71 συνηγορεί υπέρ της απόψεως ότι πρόκειται για συγκεκριμένο δικαίωμα λήψεως συντάξεως. Μια τέτοια ερμηνεία της διατάξεως συμφωνεί και με τον σκοπό της. Το άρθρο 28α περιελήφθη αργότερα στον κανονισμό με σκοπό την αποφυγή επιβολής δυσανάλογων βαρών στους δικαιούχους συντάξεως που κατοικούν σε κράτος μέλος στο οποίο το σύστημα παροχών ασθενείας στηρίζεται στον τόπο κατοικίας.

30. Επομένως, αν ληφθεί ως βάση το ότι ο προσφεύγων δεν δικαιούται συντάξεως στη Φινλανδία, ο σουηδικός φορέας είναι αρμόδιος για την κάλυψη των δαπανών για τις σχετικές παροχές. Εφόσον ο σουηδικός φορέας είναι αρμόδιος, η Φινλανδία δεν έχει το δικαίωμα να ζητεί την καταβολή εισφορών, δυνάμει του άρθρου 33, παράγραφος 2. Αντιθέτως, η διάταξη δεν περιλαμβάνει κανένα ρητό κανόνα όσον αφορά τις εισφορές εθνικής συντάξεως. Εντούτοις, ο σχετικός κανόνας πρέπει να θεωρηθεί ως έκφραση μιας γενικής αρχής [11]. Ακόμη, η ενδεχόμενη καταβολή εισφορών δεν πρόκειται να θεμελιώσει δικαίωμα για άλλες παροχές υπέρ του προσφεύγοντος. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η υποχρέωση καταβολής των επίμαχων εισφορών αντιβαίνει προς τα άρθρα 48 και 51 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησεως, άρθρα 39 ΕΚ και 43 ΕΚ).

31. Επομένως, η Επιτροπή προτείνει να δοθούν στα υποβληθέντα ερωτήματα οι ακόλουθες απαντήσεις:

Επί του δευτέρου ερωτήματος

Η κατά το άρθρο 28α του κανονισμού 1408/71 έκφραση «δεν οφείλεται σύνταξη» έχει την έννοια ότι δεν οφείλεται σύνταξη σε περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος έχει καταρχήν δικαίωμα λήψεως συντάξεως, χωρίς όμως το δικαίωμα αυτό να έχει συγκεκριμενοποιηθεί με την πραγματική καταβολή της, ανεξάρτητα από τους σχετικούς λόγους.

Επί του τρίτου και του έκτου ερωτήματος:

Αντιβαίνει προς το άρθρο 39 ΕΚ και προς το άρθρο 42 ΕΚ, καθώς και προς το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, η επιβολή σε δικαιούχο συντάξεως καταβαλλομένης από άλλο κράτος μέλος, με βάση μόνο τον τόπο κατοικίας του, της υποχρεώσεως καταβολής ασφαλιστικών εισφορών ασθενείας και μητρότητας και εισφορών προς κάλυψη των

10 — Eikä oikeutta eläkkeeseen ole.

11 — Βλ. την απόφαση της 21ης Φεβρουαρίου 1991, C-40/88, Noij (Συλλογή 1991, σ. I-387).

κινδύνων γήρατος, ανεργίας και αναπηρίας που παρακρατούνται από τη σύνταξή του εντός του ως άνω κράτους μέλους όταν το κράτος μέλος αυτό δεν χορηγεί παράλληλα τη σύνταξη του ενδιαφερομένου.

Επί του τετάρτου ερωτήματος

Κατά την άποψη της Επιτροπής, σύμβαση συναφθείσα μεταξύ κρατών μελών, δυνάμει της οποίας τα κράτη αυτά παραιτούνται αμοιβαία, σύμφωνα με το άρθρο 36, παράγραφος 3, του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71, από κάθε δικαίωμα αποδόσεως των δαπανών των παροχών σε είδος ουδόλως επηρεάζει τη σχέση μεταξύ του αρμόδιου φορέα κράτους μέλους και του ασφαλισμένου. Αφορά μόνο τη σχέση μεταξύ των εμπλεκομένων κρατών μελών.

Επί του εβδόμου ερωτήματος

Κατά την άποψη της Επιτροπής η επιβολή εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως στην σουηδική σύνταξη αντιβαίνει προς το κοινοτικό δίκαιο. Κατά συνέπεια, δεν έχουν σημασία, σε τελική ανάλυση, οι προϋποθέσεις υποβολής αιτήματος απαλλαγής βάσει του άρθρου 17α του κανονισμού. Σε περίπτωση που το Δικαστήριο κρίνει διαφορετικά, η Επιτροπή αναφέρει ότι εναπόκειται σε τελευταίο βαθμό στα δικαστήρια των κρατών μελών να αποφασίσουν αν μπορεί να έχει αναδρομική ισχύ ένα τέτοιο αίτημα. Εν πάση περιπτώσει, είναι χρήσιμο να προβλέπεται μια χωριστή διοικητική διαδικασία, για παράδειγμα με τη χρήση ενός ειδικού εντύπου.

Επί του εβδόμου και του ογδόου ερωτήματος

Η Επιτροπή δεν διαβλέπει, στην υπό κρίση νομική υπόθεση, καμία απαγορευόμενη δυσμενή διάκριση.

VII — Εκτίμηση

1) *Επί του πρώτου ερωτήματος*

32. Το πρώτο ερώτημα του αιτούντος δικαστηρίου είναι, καταρχάς, ένα ερώτημα σχετικά με το καθ' ύλην και το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 1408/71 όσον αφορά πραγματικά περιστατικά όπως αυτά της διαφοράς της κύριας δίκης, η επίλυση της οποίας μπορεί να εξαρτάται από γεγονότα που έλαβαν χώρα πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 1408/71 στη Φινλανδία, δηλαδή πριν από την ένταξη της χώρας αυτής στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα.

33. Σύμφωνα με το άρθρο 2 της Πράξεως Προσχωρήσεως της Αυστρίας, της Φινλανδίας και της Σουηδίας, τα νέα κράτη μέλη δεσμεύονται αμέσως από τη Συνθήκη με την προσχώρησή τους [12], δηλαδή το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 1995. Τούτο ισχύει και για το παράγωγο κοινοτικό δίκαιο, εφόσον δεν προβλέπεται καμία ρητή μεταβατική διάταξη. Στην πράξη, τα νέα κράτη μέλη δεσμεύονταν ήδη από τον κανονισμό 1408/71 από την 1η Ιανουαρίου 1994 λόγω της εντάξεώς τους στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο [13].

34. Το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού διέπεται από το άρθρο 4 αυτού [14]. Κατά το άρθρο αυτό, ο ως άνω κανονισμός έχει εφαρμογή σε όλες τις ρυθμίσεις περί κοινωνικής ασφαλίσεως που αφορούν ένα από τα απαριθμούμενα είδη παροχών. Στην υπό κρίση υπόθεση πρόκειται τόσο για παροχές ασθενείας όσο και για παροχές γήρατος, καθώς και για παροχές λόγω εργατικού ατυχήματος και επαγγελματικής ασθενείας. Δεδομένου ότι, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 2, ο κανονισμός έχει εφαρμογή στα γενικά και ειδικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως, με ή χωρίς καταβολή εισφορών, δεν υπάρχει καμία αμφιβολία όσον αφορά το καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού σε πραγματικά περιστατικά όπως αυτά της διαφοράς της κύριας δίκης.

35. Το προσωπικό πεδίο εφαρμογής του κανονισμού διέπεται από το άρθρο 2 [15]. Δυνάμει της παραγράφου 1 της διατάξεως αυτής, ο κανονισμός ισχύει, καταρχάς, «για μισθωτούς ή μη μισθωτούς που υπάγονται ή υπήχθησαν στη νομοθεσία ενός ή περισσοτέρων από τα κράτη μέλη». Το ίδιο ισχύει δυνάμει της παραγράφου 3, «για τους δημόσιους υπαλλήλους και για το εξομοιούμενο προς αυτούς, σύμφωνα με την εφαρμόζομενη νομοθεσία, προσωπικό». Ως πρώην Σουηδός δημόσιος υπάλληλος, επομένως, ο προσφεύγων ενδέχεται να εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Όσον αφορά το αν πρέπει να ληφθούν ενδεχομένως υπόψη πραγματικά περιστατικά προγενέστερα της ενάρξεως της ισχύος του κανονισμού, παραπέμπω στις μεταβατικές διατάξεις του άρθρου 94 του κανονισμού [16].

12 — Η διάταξη έχει ως εξής: «Από την προσχώρηση, οι διατάξεις των αρχικών Συνθηκών και οι πριν την προσχώρηση πράξεις των οργάνων δεσμεύουν τα νέα κράτη μέλη και εφαρμόζονται έναντι αυτών υπό τους όρους που προβλέπονται στις συνθήκες αυτές και στην παρούσα Πράξη.».

13 — Βλ. ΕΕ 1994, L 1 σ. 606.

14 — Το άρθρο 4, παράγραφοι 1 και 2, ορίζει τα εξής:
«1. Ο παρών κανονισμός ισχύει για όλες τις νομοθεσίες που αφορούν τους ακόλουθους κλάδους κοινωνικής ασφαλίσεως:
α) παροχές ασθενείας και μητρότητας·
β) παροχές αναπηρίας, περιλαμβανομένων εκείνων που προορίζονται για τη διατήρηση ή βελτίωση της ικανότητας βιοπορισμού·
γ) παροχές γήρατος·
δ) παροχές επιζώντων·
ε) παροχές εργατικών ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών·
στ) επιδόματα λόγω θανάτου·
ζ) παροχές ανεργίας·
η) οικογενειακές παροχές.
2. Ο παρών κανονισμός ισχύει για τα γενικά και ειδικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως, με ή χωρίς συνεισφορά, καθώς και για συστήματα σχετικά με τις υποχρεώσεις του εργοδότη ή του πλοιοκτήτη εν σχέσει προς τις παροχές που προβλέπονται στην παράγραφο 1.»

15 — Βλ. την υποσημείωση 5 ανωτέρω.

16 — Οι παράγραφοι 2 και 3 της ως άνω διατάξεως έχουν ως εξής:
«2. Κάθε περίοδος ασφαλίσεως, καθώς και, κατά περίπτωση, κάθε περίοδος απασχολήσεως ή κατοικίας, η οποία πραγματοποιήθηκε υπό τη νομοθεσία κράτους μέλους προ της 1ης Οκτωβρίου 1972 ή προ της ημερομηνίας εφαρμογής του παρόντος κανονισμού στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού ή σε τμήμα του εδάφους αυτού του κράτους λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό των δικαιωμάτων που γεννώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κανονισμού.
3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 1, δικαίωμα γεννάται δυνάμει του παρόντος κανονισμού, ακόμη και αν αναφέρεται σε γεγονός προ της 1ης Οκτωβρίου 1972 ή της ημερομηνίας εφαρμογής του στο έδαφος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή σε τμήμα του εδάφους αυτού του κράτους.»

36. Συναφώς, το Δικαστήριο έχει δεχθεί, με την απόφαση Kuusijärvi [17] τα εξής:

«Συγκεκριμένα, το άρθρο 94, παράγραφος 3, του κανονισμού 1408/71 προβλέπει ρητώς ότι δικαίωμα γεννάται, δυνάμει του κανονισμού αυτού, ακόμη και αν αναφέρεται σε γεγονός προγενέστερο της ημερομηνίας εφαρμογής του στο έδαφος του ενδιαφερομένου κράτους μέλους.

Ομοίως, το άρθρο 94, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71 ορίζει ότι κάθε περίοδος ασφαλίσεως, καθώς και, ενδεχομένως, κάθε περίοδος απασχολήσεως ή κατοικίας, η οποία συμπληρώθηκε από τη νομοθεσία κράτους μέλους προ της ημερομηνίας εφαρμογής του κανονισμού στο έδαφος του κράτους μέλους αυτού, λαμβάνεται υπόψη για τον προσδιορισμό των δικαιωμάτων που γεννώνται σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού.»

37. Όταν ο προσφεύγων επέστρεψε στη Φινλανδία το 1989, ήταν ήδη συνταξιούχος. Επομένως, δεν ασκούσε επαγγελματική δραστηριότητα. Αφενός, το γράμμα του άρθρου 2 του κανονισμού αναφέρεται ρητά στο παρελθόν («υπήχθησαν»)· αφετέρου, από τη νομολογία του Δικαστηρίου [18] μπορεί να συναχθεί ότι η έννομη κατάσταση του δικαιούχου συντάξεως κατά την έννοια του κανονισμού πρέπει να εξομοιώνεται με εκείνη του εργαζόμενου για τους σκοπούς εφαρμογής του κανονισμού αυτού.

38. Με την απόφαση Pierik, το Δικαστήριο δέχθηκε, για παράδειγμα, τα εξής:

«Ο κανονισμός 1408/71 δίδει στο άρθρο 1, στοιχείο α', τον ορισμό του "εργαζόμενου" αναφέροντας ότι ως εργαζόμενος νοείται κάθε πρόσωπο το οποίο είναι ασφαλισμένο δυνάμει υποχρεωτικής ή προαιρετικής συνεχίσεως της ασφαλίσεως κατά ενός η περισσοτέρων κινδύνων που αντιστοιχούν στους κλάδους συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως που αναφέρουν τα εδάφια i, ii και iii της εν λόγω διατάξεως. Ένας τέτοιος ορισμός, διδόμενος "για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού", έχει γενική εφαρμογή και καλύπτει, ενόψει αυτής της σκέψεως, κάθε πρόσωπο το οποίο, ασκώντας ή μη επαγγελματική δραστηριότητα, κατέχει την ιδιότητα του ασφαλισμένου βάσει της νομοθεσίας κοινωνικής ασφαλίσεως ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών. Από αυτό έπεται ότι οι δικαιούχοι συντάξεως οφειλόμενης βάσει της νομοθεσίας ενός η περισσοτέρων κρατών μελών, ακόμα και αν δεν ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα, υπάγονται, λόγω της υπαγωγής τους σε σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως, στις διατάξεις του κανονισμού που αφορούν τους "εργαζόμενους", εκτός αν

17 — Απόφαση της 11ης Ιουνίου 1998, C-275/96, Kuusijärvi (Συλλογή 1998, σ. I-3419, σκέψεις 24 και 25).

18 — Αποφάσεις Pierik, και της 16ης Ιανουαρίου 1992, C-57/90, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 1992, σ. I-75).

αποτελούν αντικείμενο ειδικών διατάξεων που θεσπίστηκαν γι'αυτούς» [19].

39. Με την απόφασή του Επιτροπή κατά Γαλλίας το Δικαστήριο έκρινε εξάλλου «ότι οι δικαιούχοι συντάξεως λόγω πρόωρης συνταξιοδοτήσεως ή επικουρικής συντάξεως είναι εργαζόμενοι, κατά την έννοια του άρθρου 1, στοιχείο α', του κανονισμού 1408/71 και ότι ανήκουν στην κατηγορία των προσώπων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού, όπως οριοθετείται με το άρθρο 2» [20].

40. Επιπλέον, το Δικαστήριο δέχθηκε με την απόφαση Walsh [21] ότι ο προσδιορισμός του καθ' ύλην πεδίου εφαρμογής του κανονισμού δεν μπορεί να εξαρτάται από το αν ο δικαιούχος έχει την υποχρέωση καταβολής εισφορών.

41. Επομένως, στο πρώτο σκέλος του πρώτου ερωτήματος πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι ο κανονισμός 1408/71 έχει εφαρμογή σε άτομο το οποίο άσκησε αρχικά επαγγελματική δραστηριότητα εντός κράτους μέλους, απέκτησε εκεί στη συνέχεια την ιδιότητα του συνταξιούχου και, τέλος, εγκαταστάθηκε σε άλλο κράτος μέλος πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού.

42. Εφόσον τα επίμαχα νομικά ζητήματα μπορούν να λυθούν βάσει του κανονισμού 1408/71, ουδόλως τίθεται θέμα εφαρμογής, στην υπό κρίση υπόθεση, του κανονισμού 1612/68, περί ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων εντός της Κοινότητας. Ωστόσο, πρέπει να υπογραμμιστούν τα διαφορετικά πεδία εφαρμογής των κανονισμών 1612/68 και 1408/71. Ήδη ο όρος «εργαζόμενος», που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο των δύο αυτών κανονισμών, έχει διαφορετικές έννοιες. Ο κανονισμός 1612/68 καλύπτει κατά κύριο λόγο τους εργαζομένους και τα μέλη των οικογενειών τους που ασκούν επαγγελματική δραστηριότητα. Ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1251/70 της Επιτροπής, περί του δικαιώματος των εργαζομένων να παραμένουν στην επικράτεια κράτους μέλους μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας [22], και η οδηγία σχετικά με το δικαίωμα διαμονής των μισθωτών και μη μισθωτών εργαζομένων που έχουν παύσει την επαγγελματική τους δραστηριότητα [23] διέπουν το δικαίωμα παραμονής των ενδιαφερομένων μετά το πέρας της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους και τα σχετικά δικαιώματά τους.

43. Επομένως, είναι μάλλον απίθανη η δυνατότητα εφαρμογής του κανονισμού 1612/68. Ο κανονισμός αυτός μπορεί να έχει, το πολύ, σημασία όσον αφορά τη δυνατό-

19 — Βλ. την απόφαση Pierik (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 18), σκέψη 4.

20 — Βλ. την απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 18), σκέψη 11.

21 — Απόφαση της 22ας Μαΐου 1980, 143/79, Walsh (Συλλογή τόμος 1980/ΙΙ, σ. 197, σκέψη 6).

22 — Βλ. τον κανονισμό της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 1970 (ΕΕ ειδ. έκδ. 05/001, σ. 64).

23 — Βλ. την οδηγία 90/365/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990 (ΕΕ 1990, L 180 σ. 28).

τητα εφαρμογής της απαγορεύσεως των διακρίσεων, που περιλαμβάνεται στον κανονισμό αυτό. Στο πλαίσιο της λύσεως που προτείνω, ουδόλως απαιτείται απάντηση στο αν μπορεί να εφαρμοστεί ο κανονισμός 1612/68 σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση. Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση έχουν εφαρμογή η Συνθήκη περί ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ο κανονισμός 1408/71.

2) *Επί του δευτέρου ερωτήματος*

44. Το αιτούν δικαστήριο ερωτά πώς πρέπει να ερμηνευθεί η έκφραση «δεν οφείλεται σύνταξη» στο άρθρο 28α του κανονισμού 1408/71, αν η κατά την έννοια της διατάξεως αυτής «σύνταξη» μπορεί να είναι μια φινλανδική εθνική σύνταξη ή μόνο σύνταξη χορηγούμενη λόγω ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας και, τέλος, αν η «οφειλόμενη σύνταξη» σημαίνει «καταρχήν δικαίωμα λήψεως συντάξεως στη Φινλανδία» ή δικαίωμα συντάξεως το οποίο έχει οδηγήσει σε συγκεκριμένη χρηματική καταβολή στον ενδιαφερόμενο.

45. Η εκ μέρους της Επιτροπής επίκληση των διαφορών του περιεχομένου στις διάφορες γλωσσικές αποδόσεις του κανονισμού είναι σημαντική όσον αφορά τη βάση της προβαλλόμενης επιχειρηματολογίας. Το φινλανδικό κείμενο του κανονισμού περιλαμβάνει την έκφραση «eikä oikeutta eläkkeeseen ole», πράγμα το οποίο σημαίνει, κατά λέξη μεταφραζόμενο, «δεν υφίσταται δικαίωμα συντάξεως» [24]. Το κείμενο αυτό εξηγεί την εκ μέρους των φινλανδικών αρχών ερμηνεία της διατάξεως. Ωστόσο, οι άλλες γλωσσικές αποδόσεις συνηγορούν υπέρ μιας διαφορετικής ερμηνείας.

46. Το γαλλικό κείμενο περιλαμβάνει την έκφραση «aucune rente ou pension n'est due», το δε αγγλικό την έκφραση «nor is any pension payable». Στο σημείο αυτό υπογραμμίζεται η πραγματική καταβολή της συντάξεως. Επομένως, το κείμενο αυτό επιρρωννύει την ερμηνεία ότι με την έκφραση «δεν οφείλεται σύνταξη» εννοείται το δικαίωμα για συγκεκριμένη καταβολή συντάξεως. Ένα αφηρημένο δικαίωμα εθνικής συντάξεως το οποίο θα είχε κάθε κάτοικος κράτους μέλους, που διέμεινε εκεί τρία τουλάχιστον έτη, και το οποίο, λόγω της υπάρξεως άλλων εισοδημάτων, ιδίως με τη μορφή συνταξιοδοτικών παροχών λόγω ασκήσεως επαγγελματικής δραστηριότητας, δεν συγκεκριμενοποιείται δεν αποτελεί «οφειλόμενη σύνταξη» υπό την έννοια της ως άνω διατάξεως.

47. Η εν λόγω ερμηνεία στηρίζεται — όπως ορθά υποστηρίζει η Επιτροπή — στον

24 — Η έκφραση αυτή αποδόθηκε, στη μετάφραση των εγγράφων παρατηρήσεων, ως «δεν υφίσταται δικαίωμα για σύνταξη» ή «δεν υφίσταται δικαίωμα για σύνταξη ή πρόσοδο».

νομικό ορισμό των εννοιών «νομοθεσία», «παροχές» και «συντάξεις» στο άρθρο 1, στοιχεία ι' και κ', του κανονισμού. Το άρθρο 1, στοιχείο κ', τονίζει τις παροχές που μπορούν πράγματι να καταβληθούν [25].

48. Το άρθρο 28α περιλαμβάνεται στο πρώτο κεφάλαιο «Ασθένεια και μητρότητα» του τίτλου ΙΙΙ «Ειδικές διατάξεις για τις διάφορες κατηγορίες παροχών». Το άρθρο 28 ορίζει καταρχήν το κράτος που βαρύνεται με τη χορήγηση των παροχών και εκείνο που φέρει τα έξοδα των παροχών ασθενείας των συνταξιούχων και των μελών της οικογενείας τους, οι οποίοι έχουν δικαίωμα λήψεως μιας η περισσοτέρων συντάξεων δυνάμει της νομοθεσίας ενός ή περισσοτέρων κρατών μελών, στο έδαφος των οποίων όμως δεν κατοικούν. Επ' αυτού, το άρθρο 28α περιλαμβάνει έναν ειδικό κανόνα, που προστέθηκε εκ των υστέρων, για τις περιπτώσεις στις οποίες υφίσταται, ανεξάρτητα από περιόδους ασφαλίσεως ή επαγγελματικής δραστηριότητας, δικαίωμα λήψεως παροχών σε είδος δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους κατοικίας. Προς αποφυγή της δυσανάλογης επιβαρύνσεως των ασφαλιστικών φορέων του εν λόγω κράτους μέλους, η υποχρέωση καλύψεως των εξόδων του ασφαλιστικού φορέα μετατίθεται στο αρμόδιο για τη χορήγηση της συντάξεως κράτος μέλος. Τόσο η αλληλουχία της διατάξεως όσο και ο σκοπός της συνηγορούν υπέρ της απόψεως ότι πρέπει να υφίσταται συγκεκριμένο δικαίωμα λήψεως συντάξεως.

49. Σε περίπτωση υπάρξεως συγκεκριμένου δικαιώματος λήψεως συντάξεως, δεν θα έχει σημασία αν το δικαίωμα αυτό στηρίζεται μόνο στην άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας ή αν πρόκειται για δικαίωμα λήψεως εθνικής συντάξεως, ενώ «τα γενικά και ειδικά συστήματα κοινωνικής ασφαλίσεως, με ή χωρίς συνεισφορά», εμπίπτουν στο καθ' ύλην πεδίο εφαρμογής του κανονισμού. Υπέρ αυτού συνηγορεί ο κανονισμός όταν κάνει λόγο, στον τίτλο ΙΙΙ, κεφάλαιο 3, που έχει ως αντικείμενο τις παροχές γήρατος, περί ενός «κατωτάτου ορίου» παροχών [26]. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου μπορεί να συναχθεί ότι πρόκειται εδώ για παροχές προβλεπόμενες από τις έννομες τάξεις των διαφόρων κρατών μελών [27]. Οι προϋποθέσεις και το περιεχόμενο των παροχών καθορίζονται από τις οικείες διατάξεις των κρατών μελών. Αυτό το οποίο χαρακτηρίζει το κατά το άρθρο 50 του κανονισμού «κατώτατο όριο παροχών» [28] είναι ότι, κατά το Δικαστήριο, οι σχετικές διατάξεις «αποβλέπουν, υπό διάφορες μορφές, να εξασφαλίζουν στους δικαιούχους συντάξεων λόγω αποχωρήσεως από την υπηρεσία ένα ελάχιστο όριο εισοδήματος, που υπερβαίνει το ποσό που θα εδικαιούντο κανονικώς βάσει των περιόδων ασφαλίσεως που έχουν συμπληρώσει και των εισφορών που έχουν καταβάλει. Με τις διατάξεις αυτές επιδιώκεται γενικώς η εξασφάλιση στους δικαιού-

25 — Το άρθρο 1, στοιχείο κ', ορίζει τα ακόλουθα: «ως "παροχή" και "σύνταξη" νοείται κάθε παροχή και σύνταξη, περιλαμβανομένων και όλων των τμημάτων τους που βαρύνουν το Δημόσιο Ταμείο, οι προσαυξήσεις αναπροσαρμογής ή τα συμπληρωματικά επιδόματα υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του τίτλου ΙΙΙ, επίσης οι εφάπαξ παροχές οι οποίες δύνανται να υποκαταστήσουν τις συντάξεις, καθώς και οι καταβολές που πραγματοποιούνται λόγω επιστροφής εισφορών.»

26 — Βλ. άρθρο 50 του κανονισμού.

27 — Βλ. την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1981, 22/81, Browning (Συλλογή 1981, σ. 3357, σκέψη 11).

28 — Το άρθρο αυτό αναφέρει τα εξής:
«Ο δικαιούχος παροχών, επί του οποίου εφαρμόσθηκε το παρόν κεφάλαιο, δεν δύναται, στο κράτος στου οποίου το έδαφος κατοικεί και κατά τη νομοθεσία του οποίου του οφείλεται παροχή, να εισπράξει ποσό παροχών μικρότερο από την ελάχιστη παροχή [...]».

χους ενός ελαχίστου εισοδήματος» [29]. Επομένως, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι σύνταξη όπως η επίμαχη εθνική σύνταξη πρέπει να θεωρείται ως σύνταξη υπό την έννοια του πρώτου κεφαλαίου του τίτλου ΙΙΙ του κανονισμού.

50. Συμπληρωματικά, πρέπει να εξεταστούν ακόμη διάφοροι λόγοι για τους οποίους ενδεχομένως δεν καταβάλλεται η σύνταξη εντός του κράτους κατοικίας, καθώς και αν τούτο ασκεί σχετικά κάποια επιρροή. Οι λόγοι για τους οποίους μπορεί να μην καταβάλλεται στην πράξη συγκεκριμένα μια προβλεπόμενη από την έννομη τάξη σύνταξη μπορεί να είναι τόσο τυπικοί όσο και ουσιαστικοί. Από τυπικής απόψεως, τούτο μπορεί να οφείλεται στο γεγονός ότι δεν έχει υποβληθεί σχετική αίτηση. Η Φινλανδική Κυβέρνηση ανέφερε, για παράδειγμα, ότι ο προσφεύγων δεν έχει υποβάλει τέτοια αίτηση, οπότε δεν μπορεί να αποδείξει ότι δεν έχει δικαίωμα λήψεως συντάξεως. Από ουσιαστικής απόψεως ένα δικαίωμα λήψεως συντάξεως μπορεί για παράδειγμα να μη συγκεκριμενοποιηθεί λόγω του συνυπολογισμού — όπως στην υπό κρίση υπόθεση — άλλων εισοδημάτων για τον προσδιορισμό του θεωρητικού ποσού της συντάξεως.

51. Δεδομένου ότι ο προσφεύγων της κύριας δίκης δεν δικαιούται εθνική σύνταξη λόγω των άλλων εισοδημάτων του — πράγμα το οποίο αποδεικνύουν οι δημόσιες αρχές [30] —, υφίσταται εν προκειμένω ένας ουσιαστικός λόγος που αποκλείει τη χορήγηση της συντάξεως. Επομένως, από τυπικής απόψεως δεν μπορεί να έχει σημασία το ζήτημα της υποβολής μιας αιτήσεως η οποία θα οδηγούσε σε απόρριψή της.

52. Εντούτοις, πρέπει να προστεθούν επ' αυτού τα ακόλουθα, εφόσον το σημείο αυτό έχει κάποια ιδιαίτερη σημασία:

Στο πλαίσιο της νομολογίας περί οικογενειακών παροχών υφίσταται ένας παραλληλισμός με τις συνέπειες της μη υποβολής σχετικής αιτήσεως [31], και μάλιστα όσον αφορά την κατάργηση παροχών εντός κράτους μέλους λόγω της υπάρξεως παραλλήλου δικαιώματος λήψεως παροχών για τα τέκνα εντός άλλου κράτους μέλους. Στο πλαίσιο αυτό το Δικαστήριο έχει δεχθεί ότι αυτό το οποίο έχει σημασία είναι η πραγματική είσπραξη των παροχών [32], ανεξάρτητα από το αν αυτή δεν έχει πραγματοποιηθεί λόγω μη υποβολής σχετικής αιτήσεως [33].

53. Κατά συνέπεια, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι η έκφραση

29 — Βλ. την απόφαση Browning (προαναφερθείσα στη σκέψη 27, σκέψη 11).

30 — Η σχετική μνεία περιλαμβάνεται στη σελίδα 2 της αιτήσεως προς έκδοση προδικαστικής αποφάσεως.

31 — Βλ. τις αποφάσεις της 13ης Νοεμβρίου 1984, 191/83, Salzano (Συλλογή 1984, σ. 3741), της 23ης Απριλίου 1986, 153/84, Ferraioli κατά Deutsche Bundespost (Συλλογή 1986, σ. 1401), της 27ης Ιουνίου 1989, 24/88, Georges κατά ONAFTS (Συλλογή 1989, σ. 1905), της 4ης Ιουλίου 1990, C-117/89, Kracht (Συλλογή 1990, σ. I-2781).

32 — Βλ. για παράδειγμα την απόφαση Salzano (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 31).

33 — Όπως επιβεβαιώνεται με την απόφαση στην υπόθεση Kracht (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 31, σκέψη 11).

«δεν οφείλεται σύνταξη» του άρθρου 28α του κανονισμού 1408/71 έχει την έννοια ότι δεν καταβάλλεται ούτε εθνική σύνταξη ούτε σύνταξη λόγω επαγγελματικής δραστηριότητας. Η εκτίμηση της καταστάσεως εξαρτάται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης υποθέσεως, δηλαδή από το αν υφίσταται δικαίωμα που οδηγεί σε πραγματική χορήγηση συντάξεως.

3) *Επί του τρίτου, του έκτου και του ογδόου ερωτήματος*

54. Στο πλαίσιο της εξετάσεως του τρίτου ερωτήματος πρέπει να ληφθεί ως βάση ότι υφίσταται εν προκειμένω μια περίπτωση καλυπτόμενη από το άρθρο 28α. Οι διατάξεις του άρθρου αυτού διέπουν την ανάληψη του κόστους των παροχών σε είδος από τον φορέα ενός των αρμόδιων για τη σύνταξη κρατών μελών (στις περιπτώσεις και στον βαθμό που υφίσταται ένα τέτοιο δικαίωμα όταν ο ενδιαφερόμενος κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους — σύμφωνα με το άρθρο 28α του κανονισμού). Έτσι, στην υπό κρίση υπόθεση αρμόδιος για την ανάληψη των σχετικών δαπανών θα ήταν ο σουηδικός φορέας. Για τις περιπτώσεις αυτές το άρθρο 33, παράγραφος 1, του κανονισμού προβλέπει ότι ο φορέας δικαιούται να εισπράττει εισφορές προοριζόμενες προς κάλυψη των παροχών ασθενείας και μητρότητας επί της καταβαλλόμενης συντάξεως.

55. Από την απάντηση του προσφεύγοντος στις ερωτήσεις που του υπέβαλε το Δικαστήριο συνάγεται ότι, εν πάση περιπτώσει, ο σουηδικός φορέας κάλυψε τις σχετικές δαπάνες ασθενείας τα έτη 1996 έως 1999. Όσον αφορά την επίμαχη περίοδο (1994 έως 1996), συνάγεται εμμέσως από την απάντηση του προσφεύγοντος ότι δεν υπήρξε καμία απόδοση δαπανών για τα έτη 1994 και 1995 λόγω μη υπερβάσεως του «ετήσιου ανώτατου ορίου». Τούτο προκύπτει από έγγραφο του συνταξιοδοτικού ταμείου του Tornio που συνάπτεται, ως παράρτημα 2, στην απάντηση του προσφεύγοντος.

56. Οι απαντήσεις της Σουηδικής Κυβερνήσεως στις ερωτήσεις που της υπέβαλε το Δικαστήριο έχουν σημασία από πολλές πλευρές όσον αφορά το άρθρο 33 του κανονισμού. Αφενός, η Σουηδική Κυβέρνηση εκθέτει ότι ο σουηδικός φορέας εξακολουθεί να είναι αρμόδιος για την κάλυψη των δαπανών που προκύπτουν από την επαγγελματική ασθένεια του προσφεύγοντος. Η εν λόγω κυβέρνηση δεν αναφέρεται σε κάποια ευρύτερη υποχρέωση αναλήψεως δαπανών, πράγμα το οποίο όμως μπορεί να αποδοθεί στην κατά το άρθρο 36, παράγραφος 3 [34], του κανονισμού παραίτηση του σχετικού δικαιώματος αποδόσεως μεταξύ της Σουηδίας και της Φινλανδίας. Θα επανέλθω στο ζήτημα αυτό στο πλαίσιο της απαντήσεως στο τέταρτο ερώτημα. Αφετέρου, η Σουηδική Κυβέρνηση δηλώνει ρητά ότι καμία κράτηση εισφορών δεν έχει πραγματοποιηθεί στη Σουηδία επί του εισοδήματος του προσφεύγοντος. Ακόμη, ο προσφεύγων δεν καταβάλλει δημοτικό ή κοινο-

34 — Βλ. κατωτέρω, σημείο 69.

τικό φόρο. Εξάλλου, τα προερχόμενα από τη Σουηδία εισοδήματά του φορολογούνται στην πηγή με ποσοστό 25 %. Η σχετική επιβάρυνση προβλέπεται στο πλαίσιο της φορολογήσεως των κατοίκων αλλοδαπής. Ο ως άνω φόρος εισπράττεται αντί των προβλεπόμενων από τη σουηδική νομοθεσία δημοτικών ή κοινοτικών φόρων και του φόρου εισοδήματος.

57. Ελλείψει πληρέστερων πληροφοριών σχετικά με τη διάρθρωση των φόρων και των εισφορών με το σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως δεν είναι δυνατό να κριθεί οριστικά το αν οι φόροι αυτοί μπορούν, τουλάχιστον, να θεωρηθούν τουλάχιστον ως εισφορές κατά την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 1, του κανονισμού λόγω του ότι υποκαθιστούν κάποια άλλη φορολογία [35].

58. Εν πάση περιπτώσει, η εσωτερική οργάνωση των κρατών μελών όσον αφορά τους φορείς κοινωνικής ασφαλίσεως και τη χρηματοδότησή τους δεν μπορεί να θέσει υπό αμφισβήτηση την αφηρημένη υποχρέωση δυνάμει του κανονισμού 1408/71. Στη συνέχεια της εξετάσεως πρέπει να ληφθεί ως βάση το ότι η διαφορά της κύριας δίκης εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 33, παράγραφος 1.

59. Το άρθρο 33, παράγραφος 2, διέπει ένα άλλο νομικό αποτέλεσμα του άρθρου 28α. Όταν ο δικαιούχος συντάξεως — σύμφωνα με το γράμμα του άρθρου αυτού [36] — υποχρεούται, λόγω της κατοικίας του σε ορισμένο τόπο, σε καταβολή εισφορών ή όταν του γίνονται ανάλογες κρατήσεις με την κάλυψη των παροχών ασθενείας και μητρότητας δυνάμει της νομοθεσίας του κράτους μέλους στου οποίου το έδαφος κατοικεί, οι εισφορές αυτές δεν είναι απαιτητές.

60. Το αιτούν δικαστήριο στηρίζεται προφανώς στη σκέψη ότι, σε περίπτωση που ασφαλισμένος εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 28α του κανονισμού, είναι δυνατή η σύμφωνα με το άρθρο 33, παράγραφος 2, απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής εισφορών ασφαλίσεως ασθενείας στη Φινλανδία, χωρίς εξάλλου να δημιουργείται σχετικά κάποια δυσχέρεια. Η εν λόγω νομική συνέπεια απορρέει, αφενός, έμμεσα από το κείμενο του άρθρου 33, παράγραφος 2, του κανονισμού. Η άποψη αυτή επιρρωννύεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου, κατά την οποία το άρθρο 33 του κανονισμού απαγορεύει στον υπόχρεο για την καταβολή συντάξεως φορέα κράτους μέλους να ζητεί την καταβολή εισφορών για την κάλυψη παροχών ασθενείας και μητρότητας οι οποίες βαρύνουν φορέα άλλου κράτους μέλους [37]. Ωστόσο, εξακολουθεί να είναι ανοιχτό το ζήτημα των εισφορών εθνικής συντάξεως για τα έτη 1994 και 1995. Το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν οι εισφορές που

35 — Τούτο για τον πρόσθετο λόγο ότι από τις απαντήσεις της Σουηδικής Κυβερνήσεως συνάγεται ότι, μεταξύ του 1993 και του 1997, ένα μέρος των εισφορών κοινωνικής ασφαλίσεως εισπρατόταν με τη μορφή γενικών εισφορών όπως και ο φόρος εισοδήματος.

36 — Βλ. το κείμενο της διατάξεως αυτής στο σημείο 8 ανωτέρω.

37 — Βλ. την απόφαση Noij (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 11, σκέψη 11).

εισπράττονται για την κάλυψη εθνικών συντάξεων περιλαμβάνονται στην έννοια των κατά το άρθρο 33, παράγραφος 2, εισφορών. Σε περίπτωση που δεν συμβαίνει κάτι τέτοιο, τίθεται επιπλέον το ζήτημα αν η είσπραξη των εν λόγω εισφορών αντιβαίνει προς άλλο κοινοτικό κανόνα, είτε του πρωτογενούς είτε του παραγώγου δικαίου. Έτσι, στο πλαίσιο αυτό πρέπει να εξεταστούν το έκτο και το όγδοο ερώτημα.

61. Ο σκοπός του άρθρου 33, παράγραφος 2, που συνδέεται με τον σκοπό του κανονισμού στο σύνολό του, ο οποίος είναι να συμβάλει στην όσο το δυνατό πληρέστερη ελεύθερη κυκλοφορία των διακινούμενων εργαζομένων, συνηγορεί υπέρ μιας ευρείας ερμηνείας των κατά την ως άνω διάταξη «εισφορών ή ανάλογων επιβαρύνσεων», μη περιοριζόμενης στις εισφορές ασφαλίσεως ασθενείας [38].

Το Δικαστήριο έχει δεχθεί, επιπλέον, με την απόφαση Noij τα ακόλουθα:

«Θα ήταν όμως αντίθετο προς τον στόχο αυτό ένας εργαζόμενος να στερείται, χωρίς να συντρέχουν λόγοι γενικού συμφέροντος, από μέρος της συντάξεως που λαμβάνει βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους απλώς και μόνο διότι εγκαταστάθηκε σε άλλο κράτος μέλος.» [39].

62. Εξ αυτού το Δικαστήριο συνήγαγε το ακόλουθο συμπέρασμα:

«Από τις προηγούμενες σκέψεις συνάγεται ότι οι κανόνες που αναφέρονται στο προαναφερθέν άρθρο 33, περί των παροχών ασθενείας ή μητρότητας, αποτελούν έκφραση *μιας γενικότερης αρχής*, κατά την οποία ο δικαιούχος συντάξεως δεν μπορεί να υποχρεώνεται, λόγω του ότι κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους, να καταβάλλει εισφορές σε σύστημα υποχρεωτικής ασφαλίσεως για τη χορήγηση παροχών που βαρύνουν φορέα άλλου κράτους μέλους» [40].

63. Η εν λόγω ευρεία ερμηνεία είναι απολύτως πρόσφορη για να μπορέσουν να θεωρηθούν ως «εισφορές ή ανάλογες επιβαρύνσεις» οι επίμαχες εισφορές εθνικής συντάξεως για τα έτη 1994 και 1995. Για τέτοιες εισφορές, προς χρηματοδότηση των συστημάτων παροχών γήρατος, ανικανότητας προς εργασία και ανεργίας, δεν είναι δυνατό να συναχθεί από τον κανονισμό 1408/71 κανένας ειδικότερος κανόνας για καταστάσεις όπως αυτές που διέπονται από το άρθρο 28α, σε συνδυασμό με το άρθρο 33, έτσι ώστε φαίνεται ότι επιβάλλεται η ευρεία ερμηνεία του άρθρου 33, παράγραφος 2. Υπέρ της απόψεως αυτής συνηγορεί εξάλλου και το ότι κανένα δικαίωμα λήψεως παροχών

38 — Βλ. επ' αυτού την απόφαση Noij (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 11 ανωτέρω, σκέψη 13).

39 — Βλ. την απόφαση Noij (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 11 ανωτέρω, σκέψη 13).

40 — Βλ. την απόφαση Noij (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 11, σκέψη 14. Η υπογράμμιση δική μου).

δεν αντιστοιχεί στις καταβαλλόμενες εισφορές.

64. Η αλληλεξάρτηση μεταξύ καταβολής εισφορών και δικαιώματος λήψεως παροχών έχει ήδη τονιστεί από το Δικαστήριο με παλαιότερες αποφάσεις του. Για παράδειγμα, το Δικαστήριο έκρινε, με την απόφαση Terhoeve [41] ότι αντιβαίνει προς το άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚ ένας κανόνας ο οποίος έχει ως αποτέλεσμα να εισπράττει ένα κράτος μέλος από «εργαζόμενο ο οποίος μετέφερε κατά τη διάρκεια του έτους την κατοικία του από ένα κράτος μέλος σε άλλο για να παράσχει εκεί μισθωτές υπηρεσίες εισφορές κοινωνικής ασφαλίσεως υψηλότερες απ' ό,τι σε εργαζόμενο ο οποίος, υπό ανάλογες περιστάσεις, διατήρησε καθ' όλη τη διάρκεια του έτους την κατοικία του εντός του εν λόγω κράτους μέλους, *χωρίς ο πρώτος εργαζόμενος να απολαύει κατά τα λοιπά προσθέτων κοινωνικοασφαλιστικών παροχών*» [42]. Στο πλαίσιο τριών προσφυγών κατά παραβάσεως [43] στρεφόμενες κατά της Γαλλίας, η Επιτροπή αντέδρασε κατά της εισπράξεως εισφορών για την εξόφληση του κοινωνικοασφαλιστικού χρέους [44] και τη γενική εισφορά κοινωνικής ασφαλίσεως [45], καθόσον η είσπραξη των εισφορών αφορούσε εισοδήματα από άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας και υποκατάστατα εισοδήματα μισθωτών εργαζομένων και ελευθέρων επαγγελματιών οι οποίοι κατοικούσαν στη Γαλλία και φορολογούνταν εντός του κράτους μέλους αυτού για επαγγελματική δραστηριότητα ασκούμενη εντός άλλου κράτους μέλους και οι οποίοι, για τον λόγο αυτό, καλύπτονταν από το σύστημα κοινωνικής ασφαλίσεως του ως άνω κράτους μέλους σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1408/71. Κατά την Επιτροπή, η εν λόγω είσπραξη εισφορών συνιστούσε διπλή επιβάρυνση των ενδιαφερομένων, αντιβαίνουσα τόσο προς τον κανονισμό όσο και προς τα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης [46]. Το Δικαστήριο διαπίστωσε, αφενός, παραβίαση του άρθρου 13 του κανονισμού 1408/71 και, αφετέρου, παραβίαση των άρθρων 48 και 52 της Συνθήκης.

65. Η μεταφορά των αρχών αυτών της νομολογίας στην υπό κρίση υπόθεση οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η επιβολή εισφορών προς χρηματοδότηση των εθνικών συντάξεων, σε αντίθεση με το άρθρο 33, παράγραφος 2, συνιστά επίσης παραβίαση των άρθρων 48 και 52 της Συνθήκης. Τόσο οι διατάξεις του κανονισμού 1408/71 όσο και οι προαναφερθείσες διατάξεις της Συνθήκης είναι διατάξεις με άμεση εφαρμογή, οι δε ιδιώτες μπορούν να τις επικαλούνται απευθείας.

66. Έστω και αν το Δικαστήριο δεν χαρακτηρίσει τις ως άνω εισφορές εθνικής συντάξεως ως εισφορές ή ως ισοδύναμες παρακρατήσεις υπό την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 2, του κανονισμού, οι ιδιώτες εξακολουθούν να έχουν τη δυνατότητα απευθείας επικλήσεως των διατάξεων της Συνθήκης. Τούτο δεν εμποδίζεται από το γεγονός ότι η Φινλανδική Κυβέρνηση χαρακτήρισε τις εισφορές εθνικής συντάξεως ως φόρους υπέρ τρίτων. Πράγματι, δεν αμφισβητείται ότι οι εισφορές δεν επιβάλλονται στο πλαίσιο της γενικής φορολογίας αλλά προορίζονται για τη χρηματοδότηση των συστημάτων ασφαλίσεως γήρατος, ανι-

41 — Απόφαση της 26ης Ιανουαρίου 1999. C-18/95 (Συλλογή 1999, σ. I-345).

42 — Βλ. την απόφαση Terhoeve (προαναφερθείσα στην υποσημείωση 41 ανωτέρω, σκέψη 42. Η υπογράμμιση δική μου).

43 — Βλ. τις αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 2000, C-34/98 και C-169/98, Επιτροπή κατά Γαλλίας (Συλλογή 2000, σ. I-995 και I-1049).

44 — Contribution pour le remboursement de la dette socialle.

45 — Contribution Sociale Généralisée.

46 — Βλ. αποφάσεις της 15ης Φεβρουαρίου 2000, Επιτροπή κατά Γαλλίας (C-34/98, προαναφερθείσα στην υποσημείωση 43, σκέψεις 19 και 20, καθώς και C-169/98, προαναφερθείσα στην υποσημείωση 43, σκέψεις 18 και 19).

κανότητας προς εργασία και ανεργίας. Και στο πλαίσιο αυτό επιβάλλεται η παραπομπή στις αποφάσεις που εκδόθηκαν στις υποθέσεις C-34/98 [47] και C-169/98 [48].

67. Επομένως, στο τρίτο, το έκτο και το όγδοο ερώτημα πρέπει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση: οι εισφορές που επιβάλλονται για τη χρηματοδότηση παροχών γήρατος, ανικανότητας προς εργασία και ανεργίας (εισφορές εθνικής συντάξεως) μπορούν να θεωρούνται, υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, ως «εισφορές ή ανάλογες επιβαρύνσεις» υπό την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71. Εν πάση περιπτώσει, όμως, πρέπει να εξετάζονται έναντι των άρθρων 48 και 52 της Συνθήκης, προς τα οποία οι εισφορές αυτές αντίκεινται, καθόσον η καταβολή εισφορών δεν αντιστοιχεί σε δικαίωμα λήψεως παροχών.

4) *Επί του τετάρτου ερωτήματος*

68. Με το τέταρτο ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν η αμοιβαία παραίτηση εκ μέρους των ενδιαφερομένων κρατών μελών από το δικαίωμα αποδόσεως των δαπανών που αφορούν παροχές κοινωνικής ασφαλίσεως επηρεάζει την ερμηνεία των εφαρμοστέων διατάξεων του κανονισμού.

69. Το άρθρο 36 του κανονισμού που διέπει την απόδοση δαπανών μεταξύ ασφαλιστικών φορέων προβλέπει, στην παράγραφο 3, τα ακόλουθα:

«Δύο ή περισσότερα κράτη μέλη ή οι αρμόδιες αρχές των κρατών αυτών δύνανται να προβλέψουν άλλους τρόπους αποδόσεως ή να παραιτηθούν κάθε αποδόσεως μεταξύ των φορέων που υπάγονται στην αρμοδιότητά τους.»

70. Και τα δύο εμπλεκόμενα κράτη μέλη, η Φινλανδία και η Σουηδία, έκαναν χρήση της δυνατότητας αυτής στο πλαίσιο της συναφθείσας μεταξύ των σκανδιναβικών κρατών συμφωνίας περί κοινωνικής ασφαλίσεως και παραιτήθηκαν αμοιβαία από το δικαίωμα αποδόσεως των δαπανών για παροχές σε είδος. Όπως προαναφέρθηκε, στο πλαίσιο του τρίτου ερωτήματος, το γεγονός ότι τα κράτη μέλη κάνουν χρήση της ελευθερίας που τους δόθηκε για την εφαρμογή των διατάξεων του κανονισμού 1408/71 δεν μπορεί να έχει κανένα αποτέλεσμα για την αρχική κατανομή των σχετικών βαρών και, κατά μείζονα λόγο, για την κατάσταση των διαφόρων αρμοδίων φορέων, όπως τούτο προβλέπεται από τον κανονισμό. Επομένως, στο τέταρτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η ακόλουθη απάντηση:

Η ερμηνεία των άρθρων 28α και 33, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71 δεν επηρεάζεται από το γεγονός ότι η Φινλανδία και

47 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 43.

48 — Προαναφερθείσα στην υποσημείωση 43.

η Σουηδία έχουν κάνει χρήση της βάσει του άρθρου 36, παράγραφος 3, του κανονισμού δυνατότητας, με αμοιβαία παραίτηση από το δικαίωμα αποδόσεως των σχετικών ασφαλιστικών δαπανών.

μελών, ο οποίος κατοικεί στο έδαφος κράτους μέλους, μπορεί να εξαιρεθεί, μετά από αίτησή του, της εφαρμογής της νομοθεσίας αυτού του τελευταίου κράτους, υπό τον όρο ότι δεν υπόκειται στη νομοθεσία αυτή λόγω της εκ μέρους του άσκησης επαγγελματικής δραστηριότητας.»

5) *Επί του πέμπτου ερωτήματος*

Η διάταξη αυτή προστέθηκε στον κανονισμό (ΕΟΚ) 1408/71 με τον κανονισμό (ΕΟΚ) 2195/91 του Συμβουλίου [49]. Η τέταρτη αιτιολογική σκέψη του έχει ως εξής:

71. Με το πέμπτο ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν και, ενδεχομένως, υπό ποιες προϋποθέσεις μπορεί να ζητηθεί η απαλλαγή από την υποχρέωση εφαρμογής της νομοθεσίας του κράτους κατοικίας σε περίπτωση που η υποχρέωση καταβολής εισφορών προκύπτει από τις εφαρμοστέες διατάξεις του κανονισμού 1408/71. Με βάση τη λύση που προτείνω, μια τέτοια υποχρέωση καταβολής εισφορών υπέρ του φινλανδικού συστήματος κοινωνικής ασφαλίσεως σε περίπτωση όπως αυτή του προσφεύγοντος δεν μπορεί να απορρέει από τον συνδυασμό των άρθρων 28α και 33, παράγραφος 2. Επομένως, δεν απαιτείται ρητή απάντηση στο πέμπτο ερώτημα. Συνεπώς, οι σκέψεις που αφορούν το ερώτημα αυτό είναι καθαρά θεωρητικής φύσεως.

«Πρέπει να εισαχθεί στον κανονισμό (ΕΟΚ) 1408/71 νέα διάταξη που να προβλέπει την εξαίρεση των δικαιούχων συντάξεων ή άλλων προσόδων από την εφαρμογή της νομοθεσίας του κράτους κατοικίας, όταν έχουν ήδη δικαίωμα στις υπηρεσίες ασφάλισης ασθενείας, μητρότητας και οικογένειας, δυνάμει της νομοθεσίας άλλου κράτους μέλους.»

Ως βάση πρέπει να ληφθεί το άρθρο 17α, που ορίζει τα ακόλουθα:

72. Το άρθρο 17α του κανονισμού 1408/71 κάνει λόγο μόνο για «αίτηση», χωρίς άλλη διευκρίνιση. Η υποχρέωση υποβολής σχετικής αιτήσεως μπορεί να συναχθεί από το γεγονός ότι πρέπει να επιδείξει πρωτοβουλία ο δικαιούχος της οικείας συντάξεως. Εντούτοις, τούτο δεν μπορεί να συμβαίνει παρά μόνον αν ο δικαιούχος έχει πληροφορηθεί τη δυνατότητα αυτή. Συναφώς, ο

«Ο δικαιούχος σύνταξης ή άλλης προσόδου οφειλόμενης βάσει της νομοθεσίας ενός κράτους μέλους ή συντάξεων οφειλόμενων βάσει των νομοθεσιών περισσότερων κρατών

49 — Κανονισμός του Συμβουλίου, της 25ης Ιουνίου 1991, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς εργαζομένους, στους μη μισθωτούς εργαζομένους και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται στο εσωτερικό της Κοινότητας και του κανονισμού (ΕΟΚ) 574/72 περί εφαρμογής του κανονισμού (ΕΟΚ) 1408/71 (ΕΕ L 206, σ. 2).

αρμόδιος φορέας ή οι αρμόδιοι φορείς έχουν την υποχρέωση να πληροφορούν τον ενδιαφερόμενο για τη δυνατότητα που έχει να ασκήσει το δικαίωμά του αυτό, ειδάλλως επέρχεται η απώλειά του.

73. Όσον αφορά τα αποτελέσματα μιας τέτοιας αιτήσεως, πρέπει να σημειωθεί ότι εναπόκειται στην έννομη τάξη των κρατών μελών να προβλέπει τη σχετική διοικητική διαδικασία, τηρουμένων φυσικά των κοινοτικών διατάξεων. Συνεπώς, η αναδρομική ισχύς αιτήσεως υποβληθείσας δυνάμει του άρθρου 17α του κανονισμού φαίνεται ότι είναι απολύτως δυνατή όταν και εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν ενημερώθηκε προηγουμένως για τη δυνατότητα υποβολής της και για τα αποτελέσματά της.

6) *Επί του εβδόμου ερωτήματος*

74. Με το έβδομο ερώτημά του το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν ο προσφεύγων υφίσταται δυσμενείς διακρίσεις αντίθετες προς το κοινοτικό δίκαιο και μπορεί, για τον λόγο αυτό, να επικαλεστεί την απαγόρευση των διακρίσεων την οποία θέτει το άρθρο 3 του κανονισμού 1408/71 και το άρθρο 6 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 12 ΕΚ).

75. Καταρχάς, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι η υπό κρίση υπόθεση δεν είναι μια κλασική περίπτωση διακρίσεων αντίθετων προς το κοινοτικό δίκαιο. Ο προσφεύγων δεν τυγχάνει εντός της Φινλανδίας δυσμενέστερης μεταχειρίσεως έναντι των Φινλανδών υπηκόων. Η περίπτωση ενός Φινλανδού κατοικούντος στη Σουηδία, έναντι του οποίου υφίσταται κατά τον προσφεύγοντα δυσμενής διάκριση και την οποία το αιτούν δικαστήριο προφανώς λαμβάνει ως στοιχείο συγκρίσεως, δεν είναι συγκρίσιμη προς εκείνη ενός Σουηδού εγκατεστημένου στη Φινλανδία έναντι της γενικής αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

76. Εντούτοις, στην υπό κρίση υπόθεση μπορεί να υφίσταται ζήτημα ίσης μεταχειρίσεως έστω και αν δεν πρόκειται για περίπτωση εφαρμογής της γενικής απαγορεύσεως των διακρίσεων. Έτσι, η Επιτροπή υποστήριξε στο πλαίσιο των στρεφόμενων κατά της Γαλλίας προαναφερθεισών προσφυγών κατά παραβάσεως [50] ότι οι κάτοικοι Γαλλίας οι οποίοι διέπονται ωστόσο από την έννομη τάξη άλλου κράτους μέλους λόγω της επαγγελματικής δραστηριότητάς τους υφίστανται «άνιση» μεταχείριση. Όμως, τέτοιες περιπτώσεις άνισης μεταχειρίσεως πρέπει να επιλύονται με προσφυγή στις απαγορεύσεις παρεμβολής προσκομμάτων περί των οποίων γίνεται λόγος στα άρθρα 48 και 52 της Συνθήκης. Έχω ήδη εκφραστεί επί του ζητήματος αυτού [51].

50 — Αποφάσεις επί των υποθέσεων C-34/98 και C-169/98 (προαναφερθείσες στην υποσημείωση 43).

51 — Βλ. ανωτέρω, τα σημεία 64 επ.

VIII — Πρόταση

77. Ενόψει των ανωτέρω σκέψεων προτείνω να δοθούν οι ακόλουθες απαντήσεις στα ερωτήματα που τίθενται με την προδικαστική απόφαση:

«1) Τόσο η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας όσο και ο κανονισμός (ΕΟΚ) 1408/71, της 14ης Ιουνίου 1971, περί εφαρμογής των συστημάτων κοινωνικής ασφαλίσεως στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Κοινότητας, ειδικότερα δε όσον αφορά το αν είναι υπόχρεος σε καταβολή εισφορών Σουηδός υπήκοος κάτοικος Φινλανδίας ο οποίος λαμβάνει στην πράξη μόνον σύνταξη από σουηδικό φορέα, έχουν εφαρμογή σε περιπτώσεις όπως η υπό κρίση.

2) Η περιλαμβανόμενη στο άρθρο 28α του κανονισμού 1408/71 έκφραση "δεν οφείλεται σύνταξη" έχει την έννοια ότι δεν καταβάλλεται ούτε εθνική σύνταξη ούτε σύνταξη στηριζόμενη στην άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας. Η εκτίμηση της καταστάσεως εξαρτάται από τις συγκεκριμένες περιστάσεις της κάθε υποθέσεως, δηλαδή από το δικαίωμα λήψεως συντάξεως η οποία μπορεί πράγματι να χορηγηθεί.

3) Οι εισφορές που εισπράττονται προς χρηματοδότηση των παροχών γήρατος, ανικανότητας προς εργασία και ανεργίας (εισφορές εθνικής συντάξεως) μπορούν να θεωρούνται, στο πλαίσιο της υπό κρίση υποθέσεως, ως "εισφορές ή ανάλογες επιβαρύνσεις" υπό την έννοια του άρθρου 33, παράγραφος 2, του κανονισμού 1408/71. Ωστόσο, πρέπει να εξετάζονται εν πάση περιπτώσει έναντι των άρθρων 48 και 52 της Συνθήκης, προς τα οποία αντιβαίνουν καθόσον η καταβολή εισφορών δεν αντιστοιχεί σε δικαίωμα λήψεως παροχών.»